

ВІСНИК ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ [Електронний ресурс] Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут людини. – Випуск 19. – К., 2016. – Режим доступу до збірника : http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._-_Випуск_19

ВІСНИК ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ

матеріали V ювілейної щорічної міжвузівської
студентської науково-практичної конференції

**«СУЧАСНА ПСИХОЛОГІЧНА ОСВІТА
ОЧИМА СТУДЕНТІВ»**

ВИПУСК 19

Київ-2016

Рекомендовано до видання Вченою радою
Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
(Протокол № __ від _____ 2016р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Безпалько Ольга Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту людини
Київського університету імені Бориса Грінченка (головний редактор);

Юрченко Віктор Іванович, кандидат психологічних наук, доцент, директор Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка (відповідальний секретар);

Беленька Ганна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Біла Ірина Миколаївна, доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Веретенко Тетяна Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;

Гавриш Наталія Василівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Гріньова Ольга Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Іванюк Ганна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Котенко Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Мартиненко Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Побірченко Неля Антонівна, доктор психологічних наук, Провідний науковий співробітник НДЛ освітології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Сергеєнкова Оксана Павлівна, доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Чернобровкін Володимир Миколайович, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та педагогіки Національного університету "Києво-Могилянська академія".

© Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут людини
Київського університету імені Бориса Грінченка, 2016
© <http://www.psyh.kiev.ua>, 2016

**Запрошуємо Вас презентувати науковій Інтернет-спільноті свої пошукові доробки
Вимоги до оформлення статті**

ЗМІСТ

Передмова до випуску

Андорал А.А. Методи формування навички читання учнів 4-го класу засобами ІКТ

Антощенко М.О. Використання Smart Notebook в процесі навчання англійської мови дітей старшого дошкільного віку

Балаєва А.Р. Ідіоматичні вирази в піснях Adele

Берізко М.І. Засоби підвищення мотивації до навчання іноземної мови в молодшому шкільному віці

Богдан Ю.С. Розвиток творчих здібностей молодших школярів у вивченні іноземної мови

Бойчук Г.Л. Актуальність використання аудіовізуальних засобів у навчанні англійської мови дітей дошкільного віку

Бондар Є.М. Особливості методики іншомовної дошкільної освіти у США

Бородавко М.О. Застосування технології «Відкритості» для розвитку творчої особистості молодшого школяра на уроках АМ

Висоцька О.В. Підготовка майбутнього вчителя до розвитку творчих здібностей молодших школярів засобом англійської мови

Волоха Д.О. Актуальність аудіо-лінгвального методу у навчанні дітей дошкільного віку англійської мови

Власик Н.В. Застосування навчального середовища Learning Apps на уроках АМ в початковій школі

Гнед І.В. Розвиток педагогічної діагностики в Німеччині

Герасим'юк Н.С. Використання навчальних online-ігор з іноземної мови як засіб підвищення мотивації молодших школярів

Гудова І.А. Мультимедійні презентації у навчанні іншомовної лексики дітей дошкільного віку

Гумовська Т.Ю. Роль казки на уроках англійської мови в початкових класах

Григор'єва А.С. Комунікативний метод у навчанні англійської мови дітей дошкільного віку

Головатенко Т.Ю. Досвід Німеччини у підготовці вчителів до навчання іноземних мов молодших школярів

Головко Р.П. Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови

Жабська О.П. Методика роботи з різними жанрами писемної творчості на уроці англійської мови в початковій школі

Загладько Т.А. Застосування сервісу Learningapps.org для навчання граматики на уроках англійської мови в початковій школі

Івахненко Ю.О. Reading as an Aim and a Means of Teaching and Learning a Foreign Language

Клименко Л.О. Способи розвитку уваги учнів на уроках англійської мови

Кольцова Ю.П. Дидактичні ігри у навчанні іншомовної лексики дітей старшого дошкільного віку

Конопацька Т.А. Формування громадянської компетентності молодших школярів засобами медіа-технологій в процесі навчання іноземної мови

Кот Т.Г. Сутність та принципи застосування методу асоціацій у навчанні англійської лексики дітей молодшого шкільного віку

Когут К.А. Навчання англійської мови дітей дошкільного віку

Кравчук К.М. Проблема варіантності англійської мови (на прикладі канадської англійської мови)

Кузнецова О.О. Самостійна робота з англійської мови учнів 4 класів

Кулешова В.М. Ігри як метод покращення сприйняття матеріалу з англійської мови на початковому етапі

Куліш Ю.О. Особливості використання музичних римів у процесі вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку

Купрєєва А.А. Використання технічних засобів навчання як запорука підвищення ефективності вивчення англ.мови в початковій школі

Кулецька Т.Ю. Використання проблемних ситуацій на уроках англійської мови в початкових класах

Курочкіна А.І. Використання сучасних технологій для вивчення англійської мови у загальноосвітніх навчальних закладах

Левченко І.В. Методи та форми застосування мультимедійних засобів у навчанні англійської лексики дітей старшого дошкільного віку

Ломаченко Н.І. Особливості застосування технологій анімації у навчанні АМ дітей старшого дошкільного віку

Лященко К.В. Google-сервіси: можливості та перспективи використання у сучасному освітньому середовищі

Маханькова О.О. Complex training as a mean of primary school teachers' foreign language competence forming

Мазурець О.С. Застосування технології Hot Potatoes у навчанні англійського мовлення дітей старшого дошкільного віку

Машовець Н.С. Інтерактивна гра як засіб формування лексичної компетенції учня початкової школи

Мандриченко М.С. Метод проектів як засіб реалізації сучасних технологій в опануванні іноземними мовами

Мельник М.А. Ефективність використання англomовного фольклору при вивченні теми “Пори року” зі старшими дошкільниками

Миколаєнко М.О. Розвиток педагогічної діагностики у Великій Британії

Міссюра С.Г. Використання автентичних текстів на уроках англійської мови в початковій школі

Мілько О.А. Здоров'язбережувальні технології в процесі навчання молодших школярів англійської мови

Науменко М.С. Використання фольклору у процесі навчання німецькій мові дітей дошкільного віку

Орлова Д.Г. Webquest technology in the process of primary school students' English language grammar skills forming

Павелко М.О. Застосування комп'ютерних програм при навчанні іноземних мов у ДНЗ

Паншина Л.Ю. Використання асоціативних ігор на уроках іноземної мови у початкових класах

Паутова В.В. Вплив французьких запозичень на англійську мову

Пономаренко О.Г. Ефективні шляхи навчання англійської абетки у початковій школі

Погорецька Н.А. Сучасні концепції навчання школярів іноземної мови

Потапенко Є.П. Формування іншомовної лексичної компетенції дітей середнього дошкільного віку

Пугач А.Ю. Розвиток життєвої компетенції дітей дошкільного віку на заняттях німецької мови

Пушкар М.І. Теоретичні та методологічні засади проблем перекладу

Пінігіна Ю.Г. Застосування методу проектів у викладанні іноземної мови як засіб створення навчального середовища

Розумна А.О. Відмінності британського та американського варіантів сучасної англійської мови

Рухницька П.В. Роль мовленнєвої гри у навчанні усного англomовного мовлення дітей старшого дошкільного віку

Ряба С.А. Foreign language teaching in compulsory school: Finnish experience

Сараєва Т.О. Мобільне навчання як технологія формування іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів

Свець М.А. Технологія «перевернутого» класу на уроках іноземної мови в початковій школі

Симоненко К.О. Аудіо медіатексти як дидактичний засіб навчання іноземних мов у початковій школі

Сидоренко В.В. Використання віршованих творів як засобу стимулювання мовл. діяльності учнів на уроках іноземної мови в поч. школі

Сізоненко К.В. Сутність проектної технології у навчанні ІМ учнів четвертого класу

Скляр А.А. Використання тренінгових систем на заняттях з англійської мови у дошкільних навчальних закладах

Семишкур М.В. Формування навичок читання англійською мовою в учнів початкової школи

Стеценко І.В. Використання дидактичних ігор на уроках англійської мови в початковій школі

Страх В.В. Особливості англо-українського худ. перекладу авторських неологізмів(на матеріалі трилогії Д.Р.Р.Толкіна "Володар Перснів")

Титарчук І.В. Розвиток умінь творчого мислення на уроках англійської мови у початковій школі

Ткачук О.В. Застосування методу повної фізичної реакції у навчанні англійської мови дітей старшого дошкільного віку

Тітова О.В. Застосування лексичних ігор у навчанні англійської мови молодших школярів

Трохманенко А.В. Modern vocabulary in the English language: contemporary trends

Чепурна І.В. Ефективні прийоми навчання говоріння англійської мови учнів першого класу початкової школи

Шакшуєва Є.В. Формування англомовних діалогічних умінь в учнів початкової школи

Шкарабура Я.Р. Візуалізація мовних явищ на початковому етапі вивчення іноземних мов

Шиндор Т.М. Особливості формування іншомовної фонетичної компетенції в учнів початкової школи

Шморгун І.В. Застосування рольової гри у процесі навчання іншомовного діалогічного мовлення молодших школярів

Яцюта О.О. Методична підготовка вчителів англійської мови до роботи в початковій школі у Великій Британії

Головатенко Т.Ю. Досвід Німеччини у підготовці вчителів до навчання іноземних мов молодших школярів

Головатенко Т.Ю. – студентка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, спеціальність «Початкова освіта», кафедра іноземних мов і методик їх навчання Київського університету імені Бориса Грінченка

Анотація: У статті здійснено порівняльний аналіз змістово-методичного забезпечення підготовки вчителів початкової школи до навчання молодших школярів іноземних мов у Німеччині та Україні. Матеріалом дослідження було обрано навчальні плани та робочі програми Університету Карлсруе та Київського університету імені Бориса Грінченка. Узагальнюючи вивчений досвід, запропоновано шляхи інтенсифікації процесу підготовки вчителів до навчання іноземних мов молодших школярів в Україні.

Ключові слова: професійна підготовка, вчитель початкової школи, вчитель англійської мови, інтенсифікація професійної підготовки.

Аннотация: В статье осуществлен сравнительный анализ содержания и методического обеспечения подготовки учителей начальной школы к обучению иностранным языкам детей младшего школьного возраста в Германии и Украине. Материалом исследования выбраны учебные планы и рабочие программы Университета Карлсруе и Киевского университета имени Бориса Гринченко. Обобщая изученный опыт, предложены пути интенсификации процесса подготовки учителей к обучению иностранным языкам детей младшего школьного возраста в Украине.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, учитель младших классов, учитель английского языка, интенсификация профессиональной подготовки.

Annotation: A comparative analysis of German and Ukrainian content and methodological background of teacher training to foreign languages teaching of primary schoolchildren is carried out. Study plans and work programs of University of Karlsruhe and Borys Hrinchenko Kyiv University are taken as the empiric material for the investigation. Summing up the experience, different ways of intensification of teacher training to foreign languages teaching of primary schoolchildren in Ukraine are suggested.

Key words: professional training, primary school teacher, English teacher, professional training intensification.

Постановка проблеми

Останнім часом у зв'язку із інтеграцією до загальноєвропейського простору освіти в Україні постало питання реформування системи підготовки фахівців відповідно до нових вимог. Так, урахування потреб роботодавця, провідних освітніх тенденцій та запиту суспільства зумовлює необхідність пошуку шляхів оновлення змісту навчальних планів та програм підготовки майбутніх вчителів. Успішність реформ

напрямую пов'язана із вивченням позитивного зарубіжного досвіду. Ми відзначимо Німеччину, яка з кінця 80-х років XX ст. накопичила досвід реформування вищої освіти та системи підготовки вчителів зокрема.

Аналіз досліджень

Питаннями порівняння систем вищої освіти опікуються А. Н. Джуринський, О. В. Котенко, Т. Є. Кристопчук, Л. П. Пуховська, О. В. Сухомлинська, С. О. Сисоєва та інші. Окремі аспекти педагогічної освіти було досліджено вітчизняними та зарубіжними науковцями. Зокрема, питання підготовки вчителів початкової школи в Німеччині аналізується у дослідженнях Е. Арнольд, С. В. Бобракова, Т. Є Кристопчук, М. М. Авраменко. Підготовка вчителів до навчання іноземних мов (ІМ) у Німеччині розглядається В. І. Базовою, Н. В. Козак.

Не зважаючи на те, що підготовка вчителів початкової школи привертає все більше уваги науковців, професійна підготовка вчителів до навчання іноземних мов (ІМ) молодших школярів як предмет дослідження лишається малодослідженою.

Постановка мети дослідження

Метою статті є дослідити змістово-методичне забезпечення процесу підготовки майбутніх вчителів до навчання ІМ спеціальності "Lehramt an Grundschulen" та «Початкова освіта» на етапі проходження бакалаврату.

Виклад основного матеріалу

Підготовка вчителів початкових класів Німеччини передбачає вивчення одного або двох шкільних предметів та методики їх викладання; вивчення основного предмету, визначеного місцевим управлінням освіти[3] та вивчення психолого-педагогічного циклу предметів. До обов'язкових фахових предметів належать німецька мова та математика. Студент також обирає додатковий предмет для поглибленого вивчення. Відповідно до мети нашого дослідження, розглянемо змістово-методичне забезпечення процесу підготовки фахівців до навчання ІМ молодших школярів в Університеті Карлсруе [1].

До фахових предметів, обов'язкових до вивчення студентами, належить німецька мова. На вивчення німецької мови, методики навчання мови та літератури відведено 39 кредитів: 20 кредитів припадає на удосконалення комунікативної компетенції студентів, 10 – на методичну підготовку студентів та 9 кредитів на вивчення питань літературознавства та методики навчання літератури. Цікаво, що серед питань навчання німецької мови 2 кредити присвячено питанням навчання німецької мови як другої іноземної мови. На вивчення фахового предмету виділено 22% навчального часу.

Серед предметів, які студент може обрати, опановуючи спеціальність вчителя початкової школи, є англійська або французька мови. На вивчення ІМ як другої спеціальності навчальним планом відведено

40 кредитів, що складає 22% навчального часу. Розподіл навчального часу виглядає наступним чином: 23 кредити виділено на вивчення філологічних дисциплін і 17 кредитів методичної підготовки.

Розглянемо детальніше змістово-методичне забезпечення підготовки вчителя початкової школи до навчання ІМ молодших школярів [2]. Навчальні дисципліни вивчаються інтегровано. За мету ставиться формування та розвиток методичної, мовної та мовленнєвої, культурознавчої та літературознавчої компетенцій. Саме компетентісно-зорієнтований підхід зумовлює змістове наповнення інтегрованих курсів.

Зміст вивчення курсу «Основи методики навчання» (Grundlagen der Fachdidaktik und Fachwissenschaften) розкриває питання основ теорії, методики та планування процесу навчання англійської мови, а також передбачає вивчення мови, літератури та культури. Формуванню методичної компетенції сприяє вивчення теорії навчання мови, теорії та практики навчання іноземної мови на комунікативній основі та принципів навчання іноземної мови на початковому етапі. З метою формування мовної та мовленнєвої компетенції, студенти вивчають теорію, методику, практику мовознавства та англійську мову. Водночас, відбувається формування літературознавчої та культурознавчої компетенцій завдяки вивченню літературознавства, аналізу текстів та їх інтерпретації, вивченню теорії та методики культурознавства, тем соціокультурного спрямування та питань культурних стереотипів. На вивчення цієї дисципліни відведено 10 кредитів (Introduction to TEFL (Primary), Introduction to Linguistics, Introduction to Literary and Cultural Studies). Студенти поглиблюють здобуті знання, вивчаючи курс «Прикладна методика навчання» (Angewandte Fachdidaktik und Fachwissenschaften), що триває 12 кредитів. Студенти ознайомлюються з методикою навчання іноземної мови на комунікативній основі, вивчають фонетику та фонологію, міжкультурну прагматику, соціолінгвістику та поглиблюють вже набуті знання з культурознавства та літературознавства.

На другому році навчання студенти вивчають 13 кредитів практико-орієнтованого курсу «Fachdidaktik und Fachwissenschaften in Praxis und Unterricht». Зміст дисципліни присвячений питанням теорії та практики комунікативного підходу до навчання ІМ, співпраці та оцінювання учнів, формам навчального процесу та його індивідуалізації, плануванню, проведенню та рефлексії уроків англійської мови як другої іноземної, розробки та аналізу навчальних матеріалів. З метою удосконалення професійної компетентності майбутнього педагога, студенти займаються науковими дослідженнями «Wissenschaftliche Forschungsfelder der Anglistik und Amerikanistik» теоретичного мовознавства, на які відведено 5 кредитів навчального часу.

Типовими формами контролю є письмовий екзамен, написання есе, підготовка портфоліо, рефератів, презентацій або робота у мікрогрупах.

Невід'ємною складовою професійного становлення майбутнього вчителя є практична підготовка. Вчителі

початкової школи накопичують 26 кредитів практики, що складає 15% навчального часу. Проте, повна вища освіта вчителя завершується лише із проходженням магістратури та референдаріату, за період яких відбувається подальший розвиток практичних умінь та навичок професійної компетентності вчителя.

Порівнюючи навчальний план студентів спеціальності “Початкова освіта” Київського університету імені Бориса Грінченка виявлено ряд відмінностей. Так, на вивчення предметів спеціалізації (англійської мови) відведено 21 кредит, що складає 8,75% навчального часу студентів. Серед предметів, які вивчають студенти є “Іноземна мова”, “Практика усного і писемного мовлення”, “Практичний курс іноземної мови”, “Теоретичні основи іноземної мови” та “Методика навчання іноземної мови”. Загальною метою цих дисциплін є поглиблення іншомовної комунікативної компетентності майбутніх вчителів, професійна підготовка за фахом, формування умінь та навичок організації навчального процесу з іноземної мови. На практичну підготовку майбутніх вчителів відведено 22,5 кредитів (9,4% навчального часу). Зауважимо, що зміст навчальних дисциплін зорієнтований на професійну діяльність студентів, проте на вивчення “Методики навчання іноземної мови” та “Теоретичних основ іноземної мови” відведено по 3 кредити [4; 5]. Така кількість навчального часу не дозволяє в повній мірі розглянути основні сучасні концепції навчання молодших школярів ІМ та практично відпрацювати вивчений теоретичний матеріал, а також не залишає достатньо часу на вивчення англійської мови як знакової системи.

Висновок

Отже, порівнюючи навчальні плани студентів в Німеччині та Україні ми виявили ряд чинників, що сприяють підвищенню якості вітчизняної професійної підготовки вчителів до навчання ІМ молодших школярів та інтенсифікації цього процесу. Серед них: рівномірний розподіл навчального часу між основними фаховими предметами, предметами психолого-педагогічного циклу та практичною підготовкою; інтегрування навчальних предметів з метою формування комплексних знань студентів на компетентнісній основі; орієнтація змісту навчальних предметів на потреби роботодавця; розширення кола лінгвістичних дисциплін; збільшення обсягу годин на вивчення методики навчання та варіативність форм підсумкового контролю знань. У врахуванні досвіду Німеччини щодо підготовки вчителів до навчання ІМ молодших школярів ми вбачаємо запоруку підготовки висококваліфікованих фахівців європейського зразка.

Список використаних джерел

1. Bachelor Education (Primarstufe) [http://www.ph-
karlsruhe.de/fileadmin/user_upload/hochschule/verwaltung/Rechtsgrundlagen/Lehramtsbezogene_Bachelor/2015_12_15_Studienverlaufsplaene_BA_Primarstufe_gesamt.pdf](http://www.ph-karlsruhe.de/fileadmin/user_upload/hochschule/verwaltung/Rechtsgrundlagen/Lehramtsbezogene_Bachelor/2015_12_15_Studienverlaufsplaene_BA_Primarstufe_gesamt.pdf)
2. Modulhandbuch Bachelor Education (Primarstufe) mit dem Abschluss Bachelor of Arts [http://www.ph-
karlsruhe.de/fileadmin/user_upload/hochschule/verwaltung/Rechtsgrundlagen/Lehramtsbezogene_Bachelor/2015_10_26_MHB-BA_Primarstufe_Hyperlinks.pdf](http://www.ph-
karlsruhe.de/fileadmin/user_upload/hochschule/verwaltung/Rechtsgrundlagen/Lehramtsbezogene_Bachelor/2015_10_26_MHB-BA_Primarstufe_Hyperlinks.pdf)

3. Глузман А. В. Университетское педагогическое образование: опыт системного исследования / А. В. Глузман. – К.: Просвіта, 1996. – 312 с.
4. Методика навчання іноземної мови: роб. навч. прог. [для студ. напр. підгот. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. О.В. Котенко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 22 с. http://elibrary.kubg.edu.ua/13913/1/MNIM_PO_15_FLMD_PI.pdf
5. Теоретичні основи англійської мови: роб. навч. прог. [для студ. напр. підгот. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. Ю.І. Веклич. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 24 с. http://elibrary.kubg.edu.ua/8730/1/Veklych_TOAM_POins_14_FLMD_PI.pdf